

Datum
2023-09-05

Diarienummer
MH-2023-1427-2

Miljöinspektör
Lilian Flygare Ivarsson
Lilian.flygare-ivarsson@trelleborg.se
0410-733248

Klimat- och näringslivsdepartementet
e-post: kn.remissvar@regeringskansliet.se
kopia till
kn.ke.remisser@regeringskansliet.se

Delegationsbeslut angående yttrande avseende Remittering av Kommissionens förslag till ändringar i förordning (EG) 648/2004 om tvätt och rengöringsmedel från Klimat- och näringslivsdepartementet, ert dnr KN2023/03068

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden i Trelleborgs kommun beslutar att sända yttrandet avseende Remittering av EU-kommissionens förslag till ändringar i förordning (EG) 648/2004 om tvätt- och rengöringsmedel till Klimat- och näringslivsdepartementet, ert dnr KN2023/03068.

Ärendet

Trelleborgs kommun har beretts tillfälle att yttra sig om EU-kommissionens förslag till ändringar i förordning (EG) 648/2004 om tvätt- och rengöringsmedel senast 5 september 2023. Förslaget innehåller 35 artiklar, 65 skäl samt 8 bilagor. I förslaget står bland annat följande:

”1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

Motiv och syfte med förslaget

Tvätt- och rengöringsmedel spelar en central roll i vår vardag. De bidrar till hälsa och hygien inom nästan alla områden av mänsklig verksamhet, från hushåll och skolor till gym, kontor, sjukhus, hotell och restauranger. Tvätt- och rengöringsmedel innehåller dock kemikalier med inneboende egenskaper som kan utgöra en risk för människors hälsa och för miljön. I Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 648/2004 av den 31 mars 2004 om tvätt- och rengöringsmedel (förordningen om tvätt- och rengöringsmedel) fastställs de regler som tvätt- och rengöringsmedel måste uppfylla för att få släppas ut och cirkulera fritt på EU:s marknad. Dessa regler säkerställer säker användning av tvätt- och rengöringsmedel (märkningskrav och andra informationskrav) och höga miljöprestanda för tvätt- och rengöringsmedel och ytaktiva ämnen i tvätt- och rengöringsmedel (krav på biologisk nedbrytbarhet och fosforgränser).

I 2019 års utvärdering av förordningen om tvätt- och rengöringsmedel3 identifierades ett antal brister som har uppstått sedan lagstiftningen antogs 2004.

Kontrollen av ändamålsenligheten av den mest relevanta kemikalielagstiftningen (utom Reach) belyste komplexiteten i EU:s regelverk för kemikalier. Denna komplexitet berodde på det stora antalet produkt- och sektorsspecifika rättsakter med integrerade kopplingar till varandra. Vid kontrollen av ändamålsenligheten påpekades också att det finns utrymme för förenkling när det gäller att förmedla för mycket information i etiketter till produktanvändare. Det konstaterades att användningen av innovativa verktyg för att förmedla produktinformation för närvarande inte är optimal.

I den uppdaterade industristrategi som antogs i maj 2021 betonas ytterligare vikten av att påskynda den gröna och den digitala omställningen av EU:s industri, med stöd av bland annat ett enhetligt och stabilt regelverk”.

Vidare står avseende gamla lagstiftningen (EG) 648/2004:

” (1) **Förordningen om tvätt- och rengöringsmedel tar inte hänsyn till den nya marknadsutvecklingen:** Innovativa produkter och hållbara nya metoder har utvecklats sedan förordningen antogs 2004, vilket de nuvarande reglerna antingen inte tar hänsyn till (mikrobiella rengöringsprodukter) eller så är det oklart om och hur de anpassas (försäljning av påfyllningsbehållare).

(2) **Brist på effektiva informationskrav för tvätt- och rengöringsmedel:**

Rättsliga överlappningar mellan förordningen om tvätt- och rengöringsmedel och förordningarna om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar (CLP-förordningarna)¹¹ leder ofta till att samma ämne förekommer två eller tre gånger på samma etikett och ibland under helt olika namn. En annan överlappning mellan dessa delar av EU-lagstiftningen är att informationen om akuta hälsoinsatser för tvätt- och rengöringsmedel som klassificeras som farliga enligt CLP-förordningen överlappar varandra (faktablad över beståndsdelar enligt förordningen om tvätt- och rengöringsmedel och information till giftinformationscentraler enligt CLP-förordningen).”

Följande förenklingar införs: Ett av förslagets huvudsyften är att förenkla reglerna för tvätt och rengöringsmedel och därigenom minska bördan för tillverkare av dessa produkter. Det görs bland annat genom följande:

- Förenklar och effektiviserar krav på märkning. Detta anses minska bördan på företagen då reglerna blir lättare att efterleva.
- Upphäver krav på medicinskt ingrediensdatablad för produkter som är klassificerade som hälsofarliga enligt förordningen om klassificering, märkning och förpackning (CLP). Detta beräknas ge kostnadsbesparingar i EU på 7 miljoner Euro per år.
- Upphäver krav på vilka laboratorier som får användas för testning. - Möjliggör försäljning vid påfyllningsstationer (refill sale) av produkter.

Samhällsbyggnadsförvaltningens miljöavdelning har granskat remissen, och föreslår Samhällsbyggnadsnämnden att lämna följande yttrande till Klimat- och näringslivsdepartementet.

Förvaltningens synpunkter och yttrande

Samhällsbyggnadsförvaltningen yttrar sig enligt följande.

Samhällsbyggnadsförvaltningen stöder förslaget om ändring i förordning (EG) 648/2004.

Samhällsbyggnadsförvaltningen anser att det är positivt att man inför ändringar i förordning (EG) 648/2004 om tvätt- och rengöringsmedel, förenklar och anpassar förordningen till den tekniska utveckling som skett sedan förordningen antogs, och att ändringarna även ska bidra till att ytterligare öka skyddet för människors hälsa och miljön. Samhällsbyggnadsförvaltningen anser även att det är positivt att man inför regler för digital märkning, inför digitala produktpass, CE-märkning, regler för försäljning vid påfyllningsstationer samt regler för mikrobiologiska tvätt- och rengöringsmedel.

Samhällsbyggnadsförvaltningen håller med Regeringskansliet om att produktpassen kan ha en positiv roll när det gäller säkerheten för konsumenter vid e-handel, och att det är av vikt att dessa och andra regler i förslaget är samstämmiga med utvecklingen i andra lagstiftningar. Det är positivt att införa krav på digitala produktpass för tvätt- och rengöringsmedel för att tillgängliggöra information till konsumenter och som ett verktyg för tillsyns- och tullmyndigheter, samt att verka för bättre regelefterlevnad och ökad säkerhet för konsumenter vid e-handel från tredje land.

Samhällsbyggnadsförvaltningen anser att det är positivt att förändringen inte påverkar tillämpningen av (EC) No 1907/2006 (Reach-förordningen), (EC) No 1272/2008 (CLP-förordningen) och (EU) No 528/2012.

Samhällsbyggnadsförvaltningen anser dock att följande bör förtydligas.

1. I punkt (25) anges:

”För att säkerställa en hög skyddsnivå för människors hälsa bör tillverkarna vara skyldiga att tillhandahålla ett faktablad över beståndsdelar för icke-farliga tvätt- och rengöringsmedel. För att göra de relevanta kraven så effektiva som möjligt och med tanke på det system för insatser i nödsituationer där människors hälsa hotas som redan inrättats genom förordning (EG) nr 1272/2008 bör tillverkarna på begäran ställa denna information till giftinformationscentralernas förfogande.”

I Artikel 1 anges att

2. Denna förordning ska inte påverka tillämpningen av följande rättsakter:

- (a) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006.
- (b) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008.
- (c) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 528/2012.

Samhällsbyggnadsförvaltningen undrar om hur (EG) nr 1907/2006 kommer att tillämpas, om till exempel ytaktiva ämnen, som beläggs med förbud kommer att föras upp som SVHC-ämnen på Reach-förordningens kandidatförteckning och senare förbudslistan? Kommer kraven på säkerhetsdatablad enligt Reach-förordningen fortfarande gälla för ytaktiva ämnen och blandningar, tvättmedel och rengöringsmedel, eller endast faktablad enligt punkt 25? Vilka krav enligt Reach-

förordningen återstår? Samhällsbyggnadsförvaltningen anser att information om detta kan kompletteras till exempel i ett nytt skäl.

2. I **Artikel 5** anges att tvätt- och rengöringsmedel som innehåller mikroorganismer ska uppfylla kraven i Bilaga II (Krav för tvätt- och rengöringsmedel som innehåller mikroorganismer som avses i artikel 5.)

I Bilaga II står:

”1. Mikroorganismer som avsiktligt tillsätts tvätt- och rengöringsmedel ska uppfylla följande villkor:

- (a) De ska ha ett ATCC-nummer (*American Type Culture Collection*), ingå i en internationell deponeringsmyndighets (IDA) samling eller ha fått sitt DNA identifierat i enlighet med ett *Strain identification protocol* (genom sekvensering av 16S ribosom-DNA eller likvärdig metod).
- (b) De ska vara inkluderade i båda följande:
 - i) Riskgrupp I enligt direktiv 2000/54/EG – biologiska agens i arbetet.
 - ii) Förteckningen över mikroorganismer med QPS-status (*Qualified Presumption of Safety*, välgrundat antagande om säkerhet) som utfärdas av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (Efsa).”

I Bilaga II punkt 2 anges vilka mikroorganismer som inte får förekomma i tvätt- och rengöringsmedel, samt att genetiskt modifierade mikroorganismer inte får förekomma i tvätt- och rengöringsmedel.

Samhällsbyggnadsförvaltningen anser att användningen av mikroorganismer i tvätt- och rengöringsmedel kan utgöra en stor risk, och därför bör stor försiktighet ske vid bedömningen om vilka mikroorganismer som kan få ingå i ett tvätt- och rengöringsmedel. Samhällsbyggnadsförvaltningen anser att listan över förbjudna mikroorganismer i Bilaga II bör ses över regelbundet med tanke på att patogena mikroorganismer som kan förekomma i tvätt- och rengöringsmedel kan bli fler. Hänsyn bör tas till risken för spridning av mikroorganismer som kan mutera och bli mer patogena. Användningen av mikroorganismer i framtiden i den stora mängden tvätt- och rengöringsmedel som släpps ut på marknaden kan bli mer riskabel än man väntat sig och att en oro sprider sig i samhället.

3. **Artikel 15** handlar om Allmänna krav på etiketter.

Samhällsbyggnadsförvaltningen anser att i Artikel 15 bör nämnas att för tvätt- och rengöringsmedel även gäller märkningsreglerna (EC) no 1272/2008 (CLP-förordningen). Kommer taktill märkning och i förekommande fall barnskyddande förslutning var tillämpliga i fortsättningen för tvätt- och rengöringsmedel? Vilka krav enligt CLP-förordningen återstår Samhällsbyggnadsförvaltningen anser att information om detta kan kompletteras till exempel i ett nytt skäl.

I **Artikel 16** Former av etiketter anges:

”1. Om tvätt- och rengöringsmedel eller ytaktiva ämnen tillhandahålls på marknaden ska de åtföljas av de märkningsuppgifter som anges i artikel 15.3 och, i tillämpliga fall, artikel 15.4 i följande form:

- (a) På en fysisk etikett.
- (b) På en digital etikett och upprepade på en fysisk etikett.

Genom undantag från första stycket led b behöver de märkningsuppgifter som anges i del C i bilaga V inte upprepas på den fysiska etiketten. Om doseringsinformationen för tvättmedel för konsumentbruk i enlighet med del B punkterna 1 och 2 i bilaga V anges på den digitala etiketten får dessutom en förenklad doseringsskala enligt del D i bilaga V tillhandahållas på den fysiska etiketten.

2. Genom undantag från punkt 1 får, om tvätt- och rengöringsmedel tillhandahålls på marknaden direkt till en slutanvändare i ett påfyllningsformat, de märkningsuppgifter som anges i artikel 15.3 och 15.4 tillhandahållas på endast en digital etikett, med undantag för doseringsinformation för tvättmedel för konsumentbruk enligt del B punkterna 1 och 2 i bilaga V, som också måste anges på en fysisk etikett.”

I **Artikel 17** Krav på digitala etiketter, står följande:

”1 d) Den digitala etiketten ska vara tillgänglig kostnadsfritt, utan föregående registrering, nedladdning eller installation av applikationer, eller tillhandahållande av lösenord.”

Samhällsbyggnadsförvaltningen anser att det är positivt att märkningen av tvätt- och rengöringsmedel kommer att bli både fysisk och digital, med ovan nämnda undantag. Om märkningen bara varit digital kan detta ha blivit ett problem för användargrupper med begränsad digital vana. Samhällsbyggnadsförvaltningen anser att det behövs förtydligande om hur den digitala märkningen ska avläsas, ska den till exempel vara läsbar i butiken med QR-kod avläst i mobiltelefon? Kommer det att behövas BankID?

4. I **Artikel 18** Produktpass, anges:

”1. Innan tillverkarna släpper ut ett tvätt- och rengöringsmedel eller ett ytaktivt ämne på marknaden ska de skapa ett produktpass för dessa produkter.

Produktpasset ska uppfylla kraven i denna artikel och i artikel 19.

2. Produktpasset ska uppfylla följande krav:

(a) Det ska motsvara ett särskilt parti av tvätt- och rengöringsmedlet eller det ytaktiva ämnet.

(b) Det ska ange att tvätt- och rengöringsmedlet eller det ytaktiva ämnet har visats överensstämma med kraven i denna förordning och, i förekommande fall, ange vilka testmetoder som använts.

(c) Det ska innehålla åtminstone den information som ingår i bilaga VI.

(d) Det ska vara aktuellt.

(e) Det ska finnas tillgängligt på det eller de språk som krävs av den medlemsstat där tvätt- och rengöringsmedlet eller det ytaktiva ämnet släpps ut eller tillhandahålls på marknaden.

(f) Det ska finnas att tillgå för slutanvändare, marknadskontrollmyndigheter, tullmyndigheter, kommissionen och andra ekonomiska aktörer.

(g) Det ska finnas tillgängligt under en period på tio år efter det att tvätt- och rengöringsmedlet eller det ytaktiva ämnet släpps ut på marknaden, även i händelse av insolvens, likvidation eller upphörande av verksamheten i unionen för den ekonomiska aktör som skapade produktpasset.

(h) Det ska finnas att tillgå via en databärare.

(i) Det ska uppfylla de särskilda och tekniska krav som fastställts i enlighet med punkt 8.”

Samhällsbyggnadsförvaltningen anser att införande av Artikel 18 Produktpass är mycket positivt. Det går alltså inte att släppa ut tvätt- och rengöringsmedel eller ett ytaktivt ämne på marknaden utan att uppfylla kraven i förordningen.

5. Övrigt

Samhällsbyggnadsförvaltningen antar att ECHA blir EU:s marknadskontrollmyndighet, att nationell tillsynsmyndighet och marknadskontrollmyndighet i Sverige kommer att bli Kemikalieinspektionen, och att lokala tillsynsmyndigheter blir länsstyrelserna och kommunerna.

Samhällsbyggnadsförvaltningen anser därför att Kemikalieinspektionen ska arbeta fram tillsynsvägledning till länsstyrelserna och kommunerna när ändringen av förordningen är antagen. Samhällsbyggnadsförvaltningen välkomnar också nationella samverkansprojekt för tillsyn av tvätt- och rengöringsmedel, där kommunerna deltar.

Sofia Javensköld
Tf miljöchef

Lilian Flygare Ivarsson
Miljöinspektör

Gang Liang
Miljöinspektör

Beslutet skickas till:

Klimat- och näringslivsdepartementet, e-post: kn.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till kn.ke.remiss@regeringskansliet.se.

Kopia till Kommunstyrelsens dnr: KS 2023/399, KS_W3D3@trelleborg.se

Bilagor

Bilaga A: ”Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om tvätt- och rengöringsmedel och ytaktiva ämnen, om ändring av förordning (EU) 2019/1020 och om upphävande av förordning (EG) nr 648/2004” samt på engelska ” Proposal for a Regulation om the European Parliament and of the Council on detergents and surfactants, amending Regulation (EU) 2019/1020 and repealing Regulation (EC) No 648/2004” med bilagor (medsändes inte)

Bilaga B: Regeringskansliets Faktapromemoria 2022/23: FPM89 Förordning om tvätt- och rengöringsmedel 2023-05-29 (medsändes inte)

